

In Memoriam professor dr. Fred van Iersel

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen en op dezelfde dag hoorde prof. dr. Fred van Iersel zijn “doodsvonnis”, een diagnose van uitgezaaide prostaatcancer. Hij lag meer wakker van die oorlog dan van zijn eigen lot en dat typeerde zijn hele carrière van vele jaren als theoloog. Adrianus Henricus Maria van Iersel werd geboren in Geldrop op 28 juli 1954. Hij studeerde Theologie in Nijmegen, studeerde af als dogmatisch theoloog en is sindsdien op vele plaatsen werkzaam geweest, bijvoorbeeld als docent op zeer verschillende soorten opleidingen. De rode lijn van zijn werkzame leven was echter dat hij al die jaren systematisch nadacht over vrede, veiligheid en conflictbestrijding. Daarover ging zijn proefschrift, waarop hij in juni 1993 promoveerde samen met Marijke Spanjersberg. Dat was zijn taak bij Pax Christi (1997-1999). Daarom dacht hij mee met het IKV (voor wie dat niet meer weet; dat was het Interkerkelijk Vredes Beraad), en met die achtergrond was hij bestuurslid van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. De man die professioneel nadacht over de vrede werkte lange tijd bij instituten waar dat nadenken zeer passend is: bij defensie als wetenschappelijk medewerker en later gedurende ruim 26 jaar als bijzonder hoogleraar namens de Krijgsmacht aan de theologische faculteit van de Universiteit van Tilburg (1994-2020) en bij justitie ook eerst als wetenschappelijk medewerker, maar later als hoofdaalmoezenier (2002-2011). In die functies publiceerde hij over onder meer over ethiek in internationale betrekkingen, militaire beroepsethiek, krijgsmacht pastoraat, justitie pastoraat en over spiritualiteit.

Zijn betrokkenheid op de wereld steunde sterk op zijn vroomheid. Typerend daarvoor waren zijn eerste ervaringen met het nadenken over oorlog en vrede: in 1974 ging hij met Taizé naar het Berlijn van de koude oorlog en daar begon zijn belangstelling, of moeten we zeggen zijn passie, voor het nadenken over vrede. In lijn met die eerste ervaringen is ook de manier waarop hij zijn ervaringen met de naderde dood besprak en hoe hij liet zien hoe Maria de *stella maris* was van de vele problemen die hij – onder andere, maar niet alleen omdat hij lichamelijk gehandicapt was sinds zijn geboorte – in zijn eigen leven en in het kringen waarvoor hij werkte op zijn weg tegenkwam.

Fred was een diaken van het bisdom Haarlem-Amsterdam. In de vroege Kerk was de diaken de *go-between*, de verbinder, tussen het altaar en het volk, het evangelie en de praktijk, tussen de bisschop en allerlei vlakken van de maatschappij (de overheid, de andere bisschoppen, de armen en de rijken). Dat heeft Fred ook gedaan. Hij was als theoloog en wetenschapper op allerlei manieren bezig de boodschap van het evangelie te verwoorden naar de taaië praktijk van leger en gevangenis, maar hij probeerde ook de noden die hij daar zag te laten klinken in theologie en kerk. Een van zijn speerpunten bij die functie van *go-between* was zijn grote kennis van de sociale leer van de kerk. Die leer wordt wel een van de best bewaarde geheimen getypeerd, omdat de rijkheid daarvan toch te vaak niet gezien wordt, bijbels gezien zou je kunnen zeggen dat dat licht te vaak onder de tafel blijft staan. Dat heeft niet aan Fred gelegen.

Fred was vele jaren lid van de redactie van *Communio* en hij heeft vanuit zijn kennis en passie bijgedragen aan het reilen en zeilen van dat blad. Dat deed hij door mee te denken met de inhoud, maar ook geregeld door zelf een bijdrage te verzorgen. We noemen hier bijvoorbeeld “De positie van het Vaticaan tegenover de theorie van de rechtvaardige oorlog” uit 2016.

Na een lange ziekteperiode overleed Fred van Iersel op donderdag 27 juli, een dag voor zijn 69ste verjaardag. Wij, als redactie van *Communio* bidden, dat hij, die zijn professionele leven in dienst stelde van het verspreiden van de vredesboodschap van het evangelie geborgen zal zijn bij God, het licht uit licht. Mogen zijn geliefde, zijn familie en de velen waarmee hij op een of andere manier verbonden was kracht vinden in de herinneringen aan het vele goede dat hij hen gaf.

Dr. Bart Koet
31 juli 2023

F. van Iersel (1954-2023): Publicaties in Communio 1994-2017

- 'Authenticiteit als probleem van christendom en democratie' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 42(2017), p. 413-427
- 'Een barmhartige overheid?' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 41(2016), p. 147-151
- 'De politie van het Vaticaan tegenover de theorie van de 'rechtvaardige oorlog' : ontwikkelingen na de encycliek Laudato si' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 41(2016), p. 271-291
- 'De 'rechtvaardige oorlog' in de encycliek Laudato si' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 41(2016), p. 256-270
- 'De toekomst van de 'rechtvaardige oorlog' als onderdeel van de katholieke sociale leer' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 40(2015), p. 233-250
- 'Vrijheid en vrijheidsberoving : een uitdaging voor de christelijke antropologie' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 40(2015), p. 473-480
- 'Waarden als bijdrage van de katholieke sociale leer aan een moreel verantwoorde economie' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 39(2014), p. 185-194
- 'Is evangelisatie in de gezondheidszorg moreel verantwoord? Goede gezondheidszorg in het perspectief van de katholieke sociale leer' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 38(2013), p. 307-320
- 'Eschatologie en katholieke sociale leer : wederzijdse bevruchting en actuele relevantie' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 37(2012), p. 56-66
- 'Meditatio mortis militaris : reflecties over de dood van Nederlandse militairen in militaire operaties' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 37(2012), p. 394-400
- 'Democratie en de sociale leer van de Kerk' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 36(2011), p. 409-425
- 'Inleiding: democratie in crisis? : bevraging op elf punten' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 36(2011), p. 402-407
- 'De zin van rechtsstatelijk strafrecht in het perspectief van de katholieke sociale leer' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 34(2009), p. 323-343
- 'De toekomst van de katholieke vredesmoraal : op weg naar een ius in pace' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 30(2005), p. 454-463
- 'Waarom gelden mensenrechten?' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 27(2002), p. 58-80
- 'De krijgsmacht van de toekomst en de rol van de geestelijke verzorging daarbinnen' In : Communio (Nederlandse editie), jrg. 19(1994)6, p. 473-480